

PERSBERICHT

Rotterdam, 27 mei 2021

grotere rol gemeenteraad vereist bij aanpak ondermijnende criminaliteit

De gemeente Rotterdam zet stevig in op het aanpakken van ondermijnende criminaliteit. Het is echter voor de raad moeilijk goed zicht te krijgen op wat de gemeente precies doet en of hiermee de georganiseerde criminaliteit daadwerkelijk wordt aangepakt. Dit beperkt de invloed van de gemeenteraad op het beleid. Ook zijn er risico's in de concentratie van bevoegdheden bij de burgemeester. Dit en meer constateert de Rekenkamer Rotterdam in het rapport "Onder de radar. Onderzoek naar aanpak ondermijnende criminaliteit".

sterk toegenomen inzet gemeente

De gemeente heeft sinds 2014 met bestuurlijke maatregelen en andere gemeentelijke instrumenten stevig ingezet op het aanpakken van criminelen. Dit uitte zich onder meer in 554 gesloten drugspannen in de periode 2014-2020. Daarbij valt op dat de politie vaker een beroep deed op de gemeente. Ook verdubbelde het aantal Bibob-integriteitsonderzoeken en gebruikt de gemeente instrumenten als handhaving op erfpacht en vergunningplicht op panden, branches en gebieden om criminaliteit aan te pakken.

containerbegrip waarop de raad beperkt invloed heeft

Met de intensivering van de aanpak is ook het begrip 'ondermijning' verbreed. Onder de noemer 'aanpak ondermijning' vallen inmiddels tal van activiteiten: van reguliere gemeentetaken (als handhaving op bestemmingsplannen en het onderhoud van de openbare ruimte) tot taken die overlappen met de inzet van politie en justitie, bijvoorbeeld gericht tegen drugshandelaren.

Tegelijkertijd ontbreekt het aan duidelijke doelen en is informatie over de uitvoering en resultaten versnipperd. Het is hierdoor niet duidelijk waarop de aanpak precies is gericht: op de georganiseerde criminaliteit of op kleinere criminaliteit en verloedering. Een gebrekkig beeld van de inzet bemoeilijkt de controlerende taak van de gemeenteraad.

repressieve aanpak met concentratie van bevoegdheden bij de burgemeester

De gemeente kiest voor een repressieve aanpak. Binnen de aanpak maakt de gemeente (en in specifieke gevallen de burgemeester) gebruik van instrumenten uit het bestuursrecht. Daarom gelden maatregelen zoals de sluiting van een drugspan niet als straf, maar als 'herstelmaatregelen'. Dit stelt de gemeente in staat om sneller op te treden dan mogelijk is binnen het strafrecht.

De rekenkamer waarschuwt dat binnen deze bestuurlijke aanpak van ondermijning soms onvoldoende aandacht is voor waarborgen die fouten, willekeur en disproportionaliteit voorkomen. In de praktijk is het onderscheid tussen degene die de regels opstelt en uitvoert bovendien niet altijd duidelijk. Bij pandsluitingen heeft de burgemeester niet alleen een dominante stem in de totstandkoming van de regels, maar is hij ook degene die sluitingen oplegt en beslist over de opvolging van adviezen van de Algemene Bezwaarschriftencommissie na ingediende bezwaren.

scherpe keuzes over verdere invulling aanpak nodig

Volgens de rekenkamer vereist de gegroeide inzet scherpe keuzes over de gemeentelijke rol in de aanpak van ondermijning. De gemeenteraad zou daarin een grotere rol moeten hebben dan vooralsnog het geval is. Daarbij dient onder andere aandacht te zijn voor checks and balances bij de inzet van het bestuursrecht en de breedte van begrip ondermijning.

Het college geeft in zijn reactie op het rapport aan de aanbevelingen gedeeltelijk over te nemen, maar lijkt de door de rekenkamer aanbevolen fundamentele discussie over de rol van de gemeente uit de weg te gaan.

Noot redactie:

Het rapport 'Onder de radar' is op vrijdag 28 mei vanaf 00.00 uur digitaal beschikbaar op www.rekenkamer.rotterdam.nl. Voor vragen over het rapport is de heer P. Hofstra, directeur, bereikbaar via tel. 010 - 2762242